

Commentaar van STAP op concept Alcoholbesluit

Bescherming jongeren tegen alcoholreclame

De Drank- en Horecawet kent al sinds 2000 in artikel 2 een grondslag voor beperking van alcoholreclame. Daarvan is tot nu toe geen gebruik gemaakt. Nu er één alomvattend nieuw Alcoholbesluit wordt vastgesteld, verdient het aanbeveling in dat nieuwe besluit ook nadere regels te stellen op grond van artikel 2 Drank- en Horecawet/Alcoholwet.

Ingevoegd zou kunnen worden een extra hoofdstuk. Dat hoofdstuk zou als volgt kunnen luiden:

HOOFDSTUK X BEPERKING ALCOHOLRECLAME

Artikel X

1. Reclame voor alcoholhoudende drank is niet gericht of mede gericht op minderjarigen.
2. Reclame voor alcoholhoudende drank wordt niet direct of indirect verspreid via sociale media.
3. De in dit artikel genoemde verboden gelden niet ten aanzien van reclame voor alcoholhoudende drank, waarin met betrekking tot die drank slechts aanduidingen voorkomen betreffende merk, soort en prijs alsmede de plaats waar die drank wordt verstrekt.
4. Het in het tweede lid bedoelde verbod is tot één jaar na het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt niet van toepassing op reclame voor alcoholhoudende drank waarover de adverteerder bindende afspraken heeft gemaakt vóór het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit.

In dit hoofdstuk wordt dus gekozen voor een verbod op alcoholreclame gericht op één doelgroep en een verbod op alcoholreclame via sociale media. Het kan gaan om door een adverteerder verspreide reclame, maar ook via een door een alcoholproducent betaalde influencer. Het derde lid heeft tot doel te voorkomen dat ook weekfolders van supermarkten, slijters etc. waarin met betrekking tot alcoholhoudende drank slechts merken, soorten, prijzen en plaats van verstrekking worden genoemd, onder het reclameverbod zullen vallen. Het vierde lid betreft overgangsrecht.

De grondslag is artikel 2 van de Alcoholwet. In de Alcoholwet is het toezicht op de naleving van dit verbod al geregeld.

Om meer duidelijkheid te geven is een begripsbepaling van alcoholreclame wenselijk. Die zou kunnen luiden:

Reclame voor alcoholhoudende drank: elke handeling in de economische sfeer met als doel de verkoop van alcoholhoudende dranken te bevorderen en elke vorm van commerciële mededeling die het bekendheid geven aan of het aanprijzen van een alcoholhoudende drank tot doel dan wel rechtstreeks of onrechtstreeks tot gevolg heeft. Onder alcoholreclame wordt mede verstaan het aanprijzen van een

ander product of dienst dan een alcoholhoudende drank als daarbij gebruik wordt gemaakt van merknamen, symbolen of andere kenmerken van een alcoholhoudende drank.

Uit de nieuwe begripsbepaling blijkt dat er al van alcoholreclame sprake is als in een reclame-uiting (niet zijnde een weekfolder van een supermarkt, slijter etc.) gebruik wordt gemaakt van merknamen, symbolen of andere kenmerken van een alcoholhoudende drank. Daarmee wordt reclame voor alcoholvrije drank of voor andere goederen en diensten waarbij gebruik wordt gemaakt van dergelijke merknamen, symbolen etc. wettelijk als alcoholreclame beschouwd.

Ook een begripsbepaling van sociale media kan wenselijk zijn:

Sociale media: online platformen en websites waar gebruikers, zonder of met minimale tussenkomst van een professionele redactie, de inhoud verzorgen en waar mogelijkheden worden geboden voor gebruikers om onderlinge contacten te onderhouden.

Term bezorging vervangen door aflevering

In de nieuwe Alcoholwet heeft artikel 19 betrekking op verkoop op afstand. In dat artikel wordt gerept over “afleveren aan huizen van particulieren”.

In **artikel 1** van het concept-Alcoholbesluit duikt nu opeens een nieuwe term op: “bezorging van (...) alcoholhoudende drank”. STAP stelt voor dat te vervangen door: “aflevering van (...) alcoholhoudende drank”. Overigens is dat ook in lijn met artikel 8, eerste lid, onder a, van het concept-Alcoholbesluit.

Begripsbepaling “verkoper”

Artikel 1 van het concept-Alcoholbesluit heeft een nieuwe begripsbepaling: “verkoper”.

STAP stelt voor die begripsbepaling te wijzigen in “verkoper op afstand”. Dit om verwarring met andere verkopers te vermijden. De omschrijving kan volgens STAP beter luiden: “degene die bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank verstrekt in het kader van verkoop op afstand”.

Géén slijters die uitsluitend online zijn

In **artikelen 2 en 3** wordt – aldus de nota van toelichting - door het schrappen van de woorden “in de inrichting” geen onderscheid gemaakt tussen fysieke en online slijterijen. Met andere woorden: er kunnen in de toekomst ook slijterijen komen die uitsluitend online zijn. Dat is onwenselijk, gezien het toezicht op de naleving van de regels die gelden voor slijterijen. Verder is het ook in strijd met de wet. Artikel 7, tweede lid, bepaalt immers: “Geen vergunning wordt verleend voor het uitoefenen van het [...] slijtersbedrijf anders dan in een inrichting.”

STAP stelt voor “de bedrijfsuitoefening in de inrichting” te vervangen door: “de bedrijfsuitoefening in of vanuit de inrichting”.

Géén proeverijen in zogenaamde borrelshops

Het concept-Alcoholbesluit (**artikel 14**) regelt de voorwaarden waaronder in slijterijen betaalde proeverijen of cursussen gegeven mogen worden. Uit de voorgestelde tekst blijkt dat dat voortaan in principe mag in elke slijterij, e.e.a. onder voorwaarden en mits toegestaan op grond van een gemeentelijke verordening. Derhalve worden proeverijen ook toegestaan in zogenaamde borrelshops, dat zijn mini-slijtlokaliteiten bij supermarkten, waar over het algemeen alleen sterke drank te koop wordt aangeboden en een deel van het personeel ook werkzaam is in de supermarkt.

STAP is geen voorstander van het mogelijk maken dat gemeenten in een verordening slijters toestaan buiten hun reguliere openingstijden cursussen en proeverijen te organiseren (artikel 25e wetsvoorstel Alcoholwet). STAP heeft eerder aangegeven tegen vermenging van detailhandel met horeca te zijn en wil dat dit nieuwe artikel uit het wetsvoorstel wordt geschrapt.

Vanzelfsprekend betreurt STAP het dat in het concept-Alcoholbesluit de mogelijkheid proeverijen toe te staan niet beperkt blijft tot slijtersbedrijven met een eigen volwaardige winkel. De Alcoholwet en de onderliggende regelgeving moet naar de visie van STAP regels bevatten in lijn met het Nationaal Preventieakkoord en niet op het gemakkelijker maken van ondernemerschap (argument uit de nota van toelichting om proeverijen in elke slijtlokaliteit mogelijk te maken).

Proeverijen moeten volgens STAP dus niet óók gehouden kunnen worden in borrelshops. Zo'n proeverij kan, zeker in de post-corona-samenleving, niet in dergelijke kleine ruimtes (vaak is er minder dan 10 m² vrije ruimte) en zullen dus in de praktijk verplaatst worden naar de supermarkt zelf of een van de ruimtes van de supermarkt. STAP vindt dat proeverijen alleen moeten worden toegestaan in slijtlokaliteiten die niet bij een supermarkt of andere winkel gevestigd zijn en die beschikken over een aparte grotere tweede lokaliteit of proeflokaal. STAP stelt voor die tweede lokaliteit een grootte van minimaal 35 m² voor.

STAP vindt het onwenselijk dat kleine borrelshops bij slijterijen, waar ook jongeren die een supermarkt bezoeken langslopen, uitnodigende proeverijen aanbieden. Het leidt tot verdergaande ongewenste normalisatie van het gebruik van alcohol in onze samenleving.

De meeste borrelshops zijn zo klein, dat – zeker in de post-corona-samenleving - in de praktijk al snel uitgeweken zal worden naar de supermarkt zelf of een van de ruimtes van de supermarkt.

Utrecht, 1 mei 2020.

Commentaar van STAP op concept Alcoholregeling

Toevoegen minimale vloeroppervlakte horecalokaliteit

STAP heeft eerder aangegeven het zeer onwenselijk te vinden dat de landelijke eis dat één horecalokaliteit een vloeroppervlakte moet hebben van minimaal 35m² door intrekking van het Besluit Eisen Inrichtingen Drank- en Horecawet komt te vervallen. Onderstaand beargumenteren we waarom de oppervlakte-eis van 35m² gehandhaafd dient te blijven. Het vervallen van de 35m² eis betekent dat er kleinere horecalokaliteiten dan thans toegestaan kunnen worden. Dit zal als gevolg hebben dat er meer gelegenheden komen waar alcohol gedronken wordt, in mini-barretjes in de binnensteden, maar ook bij supermarkten en andere winkels.

Kinderen, jongeren en problematische drinkers zullen meer dan nu het geval is met het aanbod van alcohol op publieke plaatsen worden geconfronteerd. Dat is in strijd met de doelstelling van het Nationaal Preventieakkoord en leidt daarmee niet tot de gewenste afname, maar tot een toename van de alcoholproblematiek in Nederland.

Het is opmerkelijk dat in de 'Nota naar aanleiding van het verslag' door staatssecretaris Paul Blokhuis zelf wordt erkend dat het loslaten van deze vloeroppervlakte-eis "tot meer verkooppunten van alcoholhoudende dranken of horeca in winkels kan leiden." Deze laatste zijn immers meestal klein tot zeer klein.

Een tweede, nieuw en actueel argument waarom toestaan van kleinere barretjes in binnensteden en bij supermarkten onwenselijk is, heeft te maken met social distancing. In kleine lokaliteiten is het lastiger om afstand van elkaar te houden, iets wat in de post-corona-samenleving onwenselijk is.

STAP stelt voor om middels een nota van wijziging het wetsvoorstel Alcoholwet aan te passen en in artikel 15 van de Alcoholwet alsnog op te nemen dat er middels een ministeriële regeling een landelijke minimumvloeroppervlakte van tenminste één horecalokaliteit wordt vastgesteld. Het derde lid van artikel 25a Alcoholwet kan dan komen te vervallen. In **artikel 2** van de Alcoholregeling zou dan bepaald kunnen worden dat de vloeroppervlakte van één horecalokaliteit minimaal 35m² dient te zijn.

Verder stelt STAP voor middels die nota van wijziging een begripsbepaling voor "besloten ruimte" in artikel 1 van de Alcoholwet op te nemen. Die zou kunnen luiden: "een ruimte in een gebouw die door scheidingsconstructies omsloten is." Dit om duidelijker te maken wat precies wordt bedoeld met het begrip "besloten ruimte" in de begripsomschrijving lokaliteit. Dat is nodig nu in diverse formele wetten verschillende begripsbepalingen voor "besloten ruimte" zijn opgenomen.

Term bezorging vervangen door aflevering

In de nieuwe Alcoholwet heeft artikel 19 betrekking op verkoop op afstand. In dat artikel wordt gesproken over “afleveren aan huizen van particulieren”.

In **artikel 6** van de concept-Alcoholregeling wordt onder c gerept over “het moment van bezorging”. STAP stelt voor dat te vervangen door “het moment van aflevering”. Twee verschillende woorden voor dezelfde handeling kan tot verwarring leiden.

Toevoegen uitzondering bij onmiskenbaarheid

In de Alcoholwet is opgenomen dat leeftijdsvaststelling bij verstrekking niet nodig is als de betreffende persoon “onmiskenbaar de vereiste leeftijd heeft bereikt”. Deze uitzondering is niet in **artikel 6, onder c**, van de concept-Alcoholregeling opgenomen.

STAP stelt voor die bepaling toe te voegen.

Toevoegen gemeentelijke toezichthouders

In **artikel 7** ontbreken de ambtenaren aangewezen door de burgemeester.

STAP adviseert die toe te voegen.

Artikelen 45 en 45a zijn niet van toepassing in vervoermiddelen en op legerplaatsen en luchtvaartterreinen

In artikel 1, derde lid, van de Alcoholwet is opgenomen dat de Alcoholwet niet van toepassing is in vervoermiddelen en op legerplaatsen en luchtvaartterreinen. Er zijn maar een paar artikelen wél van toepassing op die plaatsen. De artikelen 45 en 45a echter niet.

In **artikel 8, eerste lid**, van de concept-Alcoholregeling worden de ambtenaren van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit aangewezen als toezichthouder op de artikelen 45 en 45a van de Alcoholwet in vervoermiddelen en op legerplaatsen en luchtvaartterreinen. Dat kan dus niet, want die artikelen zijn op die plaatsen niet van toepassing.

STAP stelt voor middels een nota van wijziging het wetsvoorstel Alcoholwet aan te passen en in artikel 1, derde lid, Alcoholwet de artikelen 45 en 45a alsnog in vervoermiddelen, legerplaatsen en luchtvaartterreinen van toepassing te verklaren.

Proeflokaal is een horecalokaliteit

In **paragraaf 3 van de nota van toelichting** bij de concept-Alcoholregeling staat dat een neringruimte een ruimte is waar bepaalde activiteiten worden uitgevoerd, niet zijnde een horecalokaliteit of een slijtlokaliteit. Als voorbeelden worden genoemd een proeflokaal of een supermarkt. Dat is wat betreft de supermarkt juist, wat het proeflokaal betreft onjuist. Een proeflokaal is in de vigerende Drank- en Horecawet namelijk altijd een horecalokaliteit. Er

moet immers een vergunning zijn verleend om het horecabedrijf uit te oefenen en alcoholhoudende drank te schenken.

Utrecht, 1 mei 2020.